

آشنایی با مقررات و سیاست‌های ارزی

ثبت سفارش برائتی برای واردات کالا، معامله اسناد اعتبارات استنادی گشایش شده، ظهورنویسی اسناد اعتبارات استنادی و اصلاح بروات وصولی، تمدید سررسید و اسناد اعتبارات استنادی گشایش شده و تمدید سررسید بروات استنادی از جمله مسائلی بوده که در قالب مقررات ناظر بر ارز مصرفی برای واردات مورد بحث قرار گرفت. و اینک ادامه بحث.

بانک و اقتصاد

ذ - خرید کتب و نشریات خارجی و پرداخت حق عضویت و حق شرکت در کنفرانس‌های علمی جهان

ذ - ۱ - خرید کتب و نشریات خارجی و نیز پرداخت آبونمان دانشگاه‌ها و مراکز علمی، تحقیقاتی کشور و وزارتخانه‌ها و سازمان‌های دولتی برای هر مورد و حداکثر تا مبلغ دو هزار دلار آمریکا یا معادل آن (برای کتب) و معادل مبلغ مندرج در پروفرمای مربوطه (برای نشریات) و برای سایر متقاضیان به میزان مبلغ زیر:

- اعضای هیأت علمی دانشگاه‌ها سالانه حداکثر معادل ۵۰۰ دلار آمریکا.
- دانشجویان دوره دکتری سالانه حداکثر معادل ۳۰۰ دلار آمریکا.
- دانشجویان دوره‌های کارشناسی ارشد سالانه حداکثر معادل ۲۰۰ دلار آمریکا.

در مقابل ارایه مدارک زیر به صورت حواله و مستقیماً در وجه مؤسسه فروشنده خارجی بلامانع است:

- ذ - ۱ - ۱ - اصل موافقتنامه صادره توسط وزارتخانه ذیربط به شرح زیر:
- ذ - ۱ - ۲ - الف - در مورد آبونمان و یا خرید کتب و نشریات پزشکی، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی یا رؤسا و معاونان دانشگاه‌های علوم پزشکی و در شهرستان‌ها

تأیید دانشگاه علوم پزشکی ذیربط با امضای رئیس یا معاون مربوطه.

ذ - ۱ - ۲ - ب - در مورد آبونمان یا خرید کتب و نشریات علمی، فنی غیرپزشکی در تهران، تأیید دفتر تهیه و توزیع کتب و نشریات خارجی وزارت فرهنگ و آموزش عالی و در شهرستان‌ها تأیید دانشگاه ذیربط با امضای رئیس یا معاون دانشگاه.

ذ - ۱ - ۳ - پ - در مورد آبونمان یا خرید کتب و نشریات هنری، سیاسی، معماری،

خبری، مهندسی، فرهنگی و تجاری، در تهران تأیید اداره کل مطبوعات و رسانه‌های خارجی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و در شهرستان‌ها تأیید اداره فرهنگ و ارشاد اسلامی با امضای رئیس یا معاون اداره مربوطه.

ذ - ۱ - ۳ - پ - پروفرمای تأیید شده توسط وزارتخانه ذیربط به ترتیب مندرج در بند «ذ-۱-۱» فوق.

ذ - ۱ - ۴ - تعهد کتبی متقاضی مبنی بر

ارایه مدارک ورود کتب و نشریات خارجی حداکثر ظرف مدت شش ماه از تاریخ انتقال وجه. در مورد آبونمان اخذ تعهد ضرورت ندارد.

ذ - ۱ - ۵ - اخذ حق ثبت سفارش به میزان تعیین شده در قانون بودجه سال مربوطه.

ذ - ۲ - فهرست اسامی دانشگاه‌ها و دانشجویان و سایر اشخاصی که ظرف مدت شش ماه از تاریخ حواله وجه، مدارک ورود کتب و نشریات رابه بانک عامل ارایه ن داده‌اند، بایستی جهت پیگیری بر حسب مورد به وزارتخانه ذیربط ارسال گردد.

ذ - ۳ - ارایه مدارک ورود کتب و نشریات خریداری شده، رویت آنها (با مهر نمودن به مهر بانک) و یا صورت مجلس تحویل کتب و نشریات به کتابخانه یا واحد مربوطه که به تأیید رؤسا یا معاونان دانشگاه‌ها و مراکز علمی و تحقیقاتی مربوطه رسیده باشد، برای رفع تعهد کافی می‌باشد.

ذ - ۴ - انتقال ارز بابت ورود کتب و نشریات خارجی برای مبالغ بیش از دو هزار دلار یا معادل آن با رعایت مفاد بندهای «ذ-۱» تا «ذ-۳» و از طریق گشایش اعتبار استنادی و یا ثبت سفارش برات وصولی و با صدور گواهی ثبت آماری امکانپذیر خواهد بود.

ذ - ۵ - واگذاری امتیاز و یا سهمیه ارزی اشخاص مذکور در بند «ذ-۱» فوق جهت خرید کتب و نشریات خارجی به نام سایر اشخاص حقیقی و حقوقی مجاز نمی‌باشد.

ذ - ۶ - استفاده از سهمیه ارزی جهت ورود کتب و نشریات خارجی برای ورود تجهیزات، مواد اولیه و لوازم امکانپذیر نخواهد بود.

ذ - ۷ - واردات کتب و نشریات خارجی نیاز به ثبت سفارش در وزارت بازرگانی ندارد.

ذ - ۸ - حق عضویت و حق شرکت در کنفرانس‌های علمی در خارج از کشور:

ذ - ۸ - ۱ - حق عضویت و حق شرکت در مجامع و کنفرانس‌های علمی جهان (غیرپزشکی) برای متقاضیان ساکن تهران، با

تأیید دفتر تهیه و توزیع کتب و نشریات خارجی وزارت فرهنگ و آموزش عالی برای متقاضیان شهرستانی، تأییدیه رییس یا معاون پژوهشی دانشگاه ذریبیط و برای هر متقاضی سالانه حداکثر ۲۰۰ دلار آمریکا.

د - ۸ - ۲ - حق عضویت و حق شرکت در مجامع و کنفرانس‌های پزشکی جهانی برای متقاضیان ساکن تهران با تأیید دفتر تهیه و توزیع کتب و نشریات خارجی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و برای متقاضیان شهرستانی، با تأیید رییس یا معاون دانشگاه علوم پزشکی ذریبیط و برای هر متقاضی سالانه حداکثر ۳۰۰ دلار.

د - ۸ - ۳ - در صورتیکه مجامع بین‌المللی موضوع بندهای «د-۸-۱» و «د-۸-۲» فوق در تاریخی برگزار می‌شود که به تشخیص بانک عامل، امکان رسیدن به موقع حق شرکت در مجمع علمی بین‌المللی سربوطه، به صورت حواله وجود ندارد. پرداخت وجه تاسقف مندرج در بندهای «د-۸-۱» و «د-۸-۲» فوق‌الذکر، به صورت نقدی به متقاضی و در مقابل ارایه بلیط مسافرت و با درج در گذرنامه و اخذ تعهد کتبی مبنی بر ارایه سررسید پرداخت وجه حق شرکت در مجمع علمی بین‌المللی ظرف مدت حداکثر سه ماه از تاریخ دریافت بلامانع است.

د - ۸ - ۴ - پرداخت حق عضویت سازمان‌ها و مؤسسات دولتی، مشمول مقررات جداگانه خواهد بود.

یادآوری مهم - ورود کتب و نشریات خارجی و پرداخت حق عضویت منوط به صدور گواهی ثبت آماری خواهد بود.

* بخشنامه شماره ۶۰/۱۰۸۲ مورخ ۶۳/۴/۱۷.

ر - واردات کالا به صورت بدون

انتقال ارز

از تاریخ ۷۲/۲/۲۴ واردات کالا به صورت بدون انتقال ارز و تحت هر شرایطی و تا جایی که به وظایف شبکه بانکی ارتباط دارد، مجاز نمی‌باشد.

* بخشنامه شماره ۵۶۳/۵ مورخ ۷۲/۲/۲۳.

ز - واردات کالا از مناطق آزاد تجاری و مناطق ویژه حراست شده اقتصادی

۱ - نظر به اینکه مناطق آزاد تجاری - صنعتی و مناطق ویژه حراست شده اقتصادی (مناطق ویژه اقتصادی) خارج از قلمرو گمرکی

جمهوری اسلامی ایران تلقی می‌گردند و دارای مقررات ویژه‌ای در زمینه تجارت خارجی می‌باشند، لذا شبکه بانکی داخل کشور مجاز به تخصیص ارز و گشایش اعتبار اسنادی و یا ثبت سفارش براتی برای واردات کالا و خدمات به مناطق یاد شده نمی‌باشد و طبق مقررات جاری، ضمن اینکه واردات به مناطق فوق‌الذکر نیاز به طی مراحل ثبت سفارش در وزارت بازرگانی و تخصیص ارز در بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و صدور گواهی ثبت آماری ندارد. ارز مربوطه (بهای کالاها و خدمات وارده به مناطق مذکور) بایستی رأساً توسط واردکننده تأمین گردد.

۲ - واردات کالا و خدمات از مناطق آزاد تجاری - صنعتی و مناطق ویژه حراست شده اقتصادی (مناطق ویژه اقتصادی) به سایر نقاط کشور، همانند واردات کالا از سایر نقاط جهان بوده و تابع مقررات ورود کالا و خدمات از سایر کشورهای جهان می‌باشد.

تبصره - در صورت تقاضای واردکننده، بانک‌های تجاری داخل کشور، می‌توانند برای واردات کالا از مناطق فوق‌الذکر، پس از ثبت سفارش در وزارت بازرگانی و صدور گواهی ثبت آماری توسط بانک مرکزی، نسبت به گشایش اعتبار اسنادی وارداتی، به نفع فروشنندگان خارجی و با مبدأ حمل کالا از مناطق مورد اشاره و رعایت کامل مقررات مربوط به ورود کالا از خارج از کشور، اقدام نمایند. ضمناً، در صورت

تأیید گواهی مبدأ اولیه توسط منطقه ویژه اقتصادی سیرجان، قبول گواهی ثانویه صادره توسط منطقه مزبور بلامانع است.

* نامه عمومی شماره ۱۳/سا/۱۳۳۶۵ مورخ ۷۲/۶/۹ و شماره ۸/سا/۵۶۹ مورخ ۷۶/۱/۱۸.

ژ - واردات کالا از کشورهای

عضو اتحادیه پایاپای آسیایی
* بخشنامه‌های شماره ۶۰/۱۱۷۵ مورخ ۷۴/۱۰/۳ و شماره ۶۰/۱۲۰۶ مورخ ۷۴/۱۱/۹ و شماره ۶۰/۱۰۱۶ مورخ ۷۵/۱/۳۰.

واردات کالا از کشورهای مزبور تابع مقررات کلی واردات کالا از سایر کشورها و مشمول کلیه مفاد لازم‌الرعايه فوق می‌باشد، لکن نظر به اینکه به موجب مصوبات بیست و چهارمین اجلاس رؤسای بانک‌های مرکزی کشورهای عضو اتحادیه پایاپای آسیایی (Asian Clearing Union - ACU) از تاریخ ۷۴/۱۰/۱۱ (۹۶/۱/۱) هر واحد پول آسیایی (Asian Monetary Unit - AMU) معادل یک دلار آمریکا تعیین و مبادلات با کشورهای عضو (بنگلادش، پاکستان، هندوستان، سریلانکا، میانمار، ایران و نپال) فقط با دلار آمریکا و از محل حساب‌های دلاری بانک‌ها نزد کارگزاران مجاز در کشورهای مزبور، قابل تسویه می‌باشد. لذا تسویه حساب اعتبارات اسنادی که قبلاً جهت واردات از این کشورها گشایش شده و پرداخت وجه آن به ACU امکانپذیر بوده، به نرخ زیر خواهد بود:

ژ - ۱ - اعتبارات اسنادی که به دلار آمریکا گشایش شده‌است: شرط پرداخت این قبیل اعتبارات اسنادی بایستی به ترتیبی اصلاح گردد که وجه اسناد از محل حساب‌های دلاری ACU مفتوحه نزد کارگزار و یا حساب ACU کارگزاران نزد بانک‌های عامل (داخل کشور) پرداخت گردد.

ژ - ۲ - اعتبارات اسنادی که به اسعار کشورهای عضو اتحادیه پایاپای آسیایی گشایش شده‌اند: ضمن اصلاح شرط پرداخت این قبیل اعتبارات اسنادی به شرح مندرج در بند «ژ-۱» فوق، در دستورالعمل صادره به کارگزار قید شود که وجه اسناد به نسبت نرخ SDR / ارز اعتبار به نرخ SDR / دلار آمریکا دلار آمریکا تبدیل و از حساب دلاری ACU پرداخت شود. نرخ‌های اعلام شده توسط صندوق بین‌المللی پول در روز قبل از سررسید

● ارز مربوط به بهای کالاها و خدمات وارده به مناطق آزاد تجاری - صنعتی و مسنطق ویژه حراست شده اقتصادی بایستی رأساً توسط واردکننده تأمین شود.

بایستی ارز مورد نیاز خود را در هر زمان به اطلاع بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران برسانند. بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران نیز ارز مورد نیاز را از بانک مرکزی کشور عضو، خریداری و به حساب بانک عامل نزد کارگزار واریز می نماید. بانک های عامل موظفند برای خرید ارز از فرم شماره یک پیوست استفاده نمایند. به موجب این درخواست، بانک های عامل اولاً، از بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران می خواهند که حساب آنها نزد کارگزار از طریق اتحادیه پایاپای آسیایی در تاریخ مورد نظر (Value date) بستانکار شود و ثانیاً، به بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران اجازه می دهد که برابر آن از حساب ریالی بانک عامل برداشت نماید.

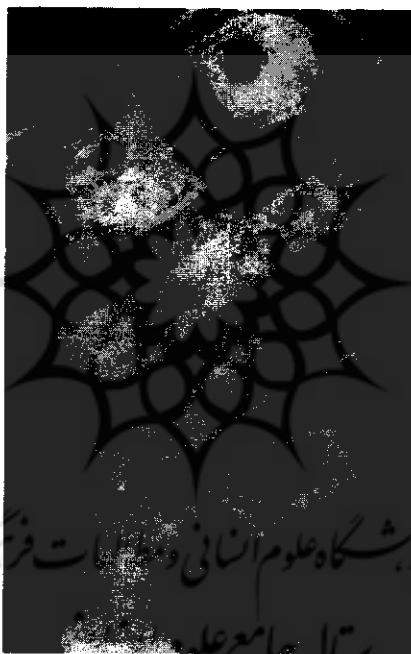
ژ - ۴ - ۸ - تاریخ تأمین ارز: تاریخ تأمین ارز. تاریخی است که ارز مورد نیاز تأمین می گردد. ضروری است که درخواست کتبی خریدار ارز حداقل دو روز کاری قبل از تاریخ تأمین ارز (Value date) به اداره بین الملل بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران رسیده باشد. تاریخ تأمین ارز باید به ترتیبی مشخص شود که دو روز مورد اشاره جزو روزهای تعطیل در ایران یا کشور طرف معامله نباشد.

ژ - ۴ - ۹ - فروش ارز: برای فروش ارز مازاد حاصل از صادرات که در حساب دلاری ACU نزد کارگزار واریز شده، بانک های طی تلکس (پیام سوئیفتی) از کارگزار درخواست می نمایند که ارز مورد نظر را در تاریخ معین (Value date) یا در نظر گرفتن حداقل دو روز کاری از طریق بانک مرکزی کشور کارگزار و با استفاده از دستورالعمل ذیل به حساب بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران واریز و مراتب طی فرم شماره ۲ درخواست فروش ارز به بانک مرکزی جمهوری

● در هر یک از کشورهای عضو اتحادیه پایاپای آسیایی، تعدادی از بانکها مجاز شده اند که تسویه از مجرای اتحادیه مزبور را انجام دهند.

کشورهای عضو تعدادی از بانکها مجاز شده اند که تسویه از مجرای اتحادیه پایاپای آسیایی را انجام دهند. این بانکها در اصطلاح بانک مجاز (Designated bank) نامیده شده اند و فهرست کامل آنها پیوست می باشد.

ژ - ۴ - ۵ - افتتاح حساب: حساب های دلاری که بانکها تحت عنوان «حساب دلاری ACU» «ACU dollar account» افتتاح نموده اند، از تاریخ ۱۱/۱۰/۷۴ قابل استفاده بوده و بانک های مجاز در کشورهای عضو می توانند متقابلاً یک حساب دلاری به شرح فوق نزد بانک های داخل جمهوری اسلامی ایران گشایش نمایند. لذا بانکها مجاز خواهند بود در صورت درخواست بانک های مجاز در کشورهای عضو، مبادرت به افتتاح حساب

دلاری ACU نموده و مراتب را به بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران اطلاع دهند.

ژ - ۴ - ۶ - تأمین ارز و نقل و انتقالات در حساب های دلاری ACU: تأمین ارز در حساب های دلاری ACU فقط از طریق بانک های مرکزی در کشورهای عضو و یا از طریق انتقال بین این حسابها مجاز می باشد. تأمین ارز در این حسابها از سایر منابع ارزی و یا انتقال از این حسابها به سایر حساب های ارزی بانک های عامل، تحت هیچ شرایطی مجاز نخواهند بود.

ژ - ۴ - ۷ - خرید ارز: بانک ها پس از افتتاح حساب دلاری ACU نزد بانک های مجاز،

پرداخت، ملاک محاسبه خواهد بود.

ژ - ۳ - اعتبارات اسنادی که به AMU گشایش شده اند: ضمن اصلاح شرط پرداخت این قبیل اعتبارات اسنادی به شرح مندرج در بند «ژ-۱» فوق، در دستورالعمل صادره به کارگزار قید شود که وجه اسناد با نرخ SDR/ دلار آمریکا تبدیل و از حساب دلاری ACU پرداخت شود. نرخ های اعلام شده توسط صندوق بین المسی پول، دو روز قبل از سررسید پرداخت، ملاک محاسبه می باشد.

یادآوری مهم - ورود کالاهای سایر کشورها به صورت re export از طریق کشورهای عضو اتحادیه پایاپای آسیایی و نیز ورود کالاهای ساخت کشورهای عضو اتحادیه پایاپای آسیایی به صورت re export از طریق سایر کشورها مجاز نمی باشد.

*** بخشنامه های شماره ۸/سا/۵۱۱۸ مورخ ۷۳/۴/۶ و شماره ۶۰/۱۱۸۸ مورخ ۷۳/۹/۲۸.**

ژ - ۴ - سایر مقررات مرتبط با معاملات با کشورهای عضو اتحادیه پایاپای آسیایی:

ژ - ۴ - ۱ - نحوه انجام معاملات: تسویه معاملات از طریق اتحادیه پایاپای آسیایی مشمول کلیه مقررات ارزی و بازرگانی خارجی کشور بوده و نحوه عمل غیر از موارد تسویه، مشابه معاملات با سایر کشورها می باشد.

ژ - ۴ - ۲ - ارزهای مورد استفاده: دریافتها و پرداخت های مربوط به مبادلات بازرگانی و سایر نقل و انتقالات تحت موافقتنامه اتحادیه پایاپای آسیایی فقط به دلار آمریکا و از طریق حساب های دلاری بانکها نزد کارگزاران مجاز، در کشورهای عضو صورت می گیرد. صدور پروفرما و گشایش اعتبار اسنادی علاوه بر دلار آمریکا به AMU که ارزش آن معادل یک دلار آمریکا تعیین گردیده، مجاز می باشد، ولی دریافت و پرداخت به دلار آمریکا قابل اقدام است.

ژ - ۴ - ۳ - چگونگی تسویه: پرداخت بابت معاملات انجام شده بین کشورهای عضو از طریق حساب های دلاری تحت عنوان «ACU Dollar account» که بانک های تجاری مجاز دو کشور نزد یکدیگر دارند، صورت می گیرد و برای پرداختها، کافی است بانکها عبارت «ACU Dollar account» Please debit our را در دستور پرداخت های خود برای کارگزار قید نمایند.

ژ - ۴ - ۴ - بانک های مجاز: در هر یک از

اسلامی ایران اعلام گردد:

Debiting our ACU dollar account No please pay تاریخ انتقال value شماره حساب ACUdollar مبلغ ارز ACU account of bank Markazi Jomhori Islami Iran-Tehran through نام بانک مرکزی کشور مربوطه

بدیهی است که پس از وصول وجه از طریق اتحادیه پایپای آسیایی، حساب بانک عامل به نرخ تاریخ وصول ارز با معادل ریالی ارز حاصله بستانکار خواهد شد.

ژ - ۴ - ۱۰ - انتقال مازاد حساب کارگزاران: چنانچه کارگزاران بانکهای ایرانی داخل کشور بخواهند مازاد حساب دلاری ACU نزد بانکهای ایرانی داخل کشور را انتقال دهند، بایستی فرم شماره ۳ پیوست، درخواست انتقال

• واردات کتب و نشریات خارجی نیاز به ثبت سفارش در وزارت بازرگانی ندارد.

مازاد حساب کارگزاران را تنظیم و به همراه فتوکپی تلکس / پیام سویفتی دستور پرداخت کارگزاران به اداره بین المللی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران ارسال نمایند.

ژ - ۴ - ۱۱ - بهره متعلقه به حسابهای دلاری ACU به مانند بستانکار این حسابها بهره ای تعلق نمیگیرد، ولی به مانند بدهکار جریمه اضافه برداشت مطابق تعرفه کارگزار تعلق میگیرد. لذا باید ترتیبی اتخاذ گردد که مانده این

حسابها در حداقل ممکن نگهداری و ارزش مورد نیاز به موقع تأمین گردد تا از بدهکار شدن حساب ممانعت به عمل آید.

ژ - ۴ - ۱۲ - با توجه به اینکه نرخ صادراتی ارزهای کشورهای عضو اتحادیه پایپای آسیایی به صورت روزانه اعلام نمی شود، بانکها می توانند برای خرید ارز حاصل از صادرات به کشورهای مذکور از روش زیر استفاده نمایند:

معادل دلاری ارز حاصل از صادرات به کشورهای عضو اتحادیه پایپای آسیایی را با استفاده از نسبت (میانگین نرخ شناور خرید و فروش دلار) به میانگین نرخ شناور خرید و فروش ارز مورد نظر به دست آورد و معادل ریالی را با استفاده از نرخ خرید صادراتی دلار محاسبه و به مشتری پرداخت کرد. به عنوان مثال، اگر در تاریخ ۷۷/۳/۱۳ مبلغ یک هزار روپیه هندوستان، ارز حاصل از صادرات به کشور هندوستان در چارچوب ACU برای فروش به بانک عرضه شود، هم ارز ریالی به ترتیب زیر قابل محاسبه خواهد بود:

میانگین نرخ شناور خرید و فروش دلار $1753 = 2 + (1750 + 1755)$

میانگین نرخ شناور خرید و فروش روپیه هندوستان $41/926 = 2 + (41/882 + 41/968)$

معادل دلاری هزار روپیه $23/9167 = 1753 \div 1000$

ریال قابل پرداخت به مشتری $71749/1 = 23/9167 \times 3000$

ژ - ۴ - ۱۳ - تسویه ارز حاصل از صادرات (بخشنامه شماره ۶۰/۱۰۱۶ مورخ ۷۵/۱/۳۰:

والور تسویه ارز حاصل از صادرات به کشورهای عضو اتحادیه پایپای آسیایی مانند سایر موارد، والور روز واریز به حسابهای بانک عامل نزد بانکهای کارگزار می باشد. استفاده از ارز مازاد حاصل از صادرات به کشورهای مذکور به عنوان ارز معتبر جهت واریز به حساب ارزی ذینفع یا منشأ خارجی، تسویه سایر تعهدات ارزی و بنا صدور اعلامیه خرید ارز قبل از صادرات طبق فرم پیوست (در صورت نداشتن تعهد ارزی) بلامانع می باشد.

حواله های وارده از محل حسابهای دلاری ACU ارز یا منشأ خارجی تلقی شده و مطابق ضوابط حاکم بر تحصیل ارز با منشأ خارجی به ذینفع قابل پرداخت می باشد. ■ ادامه دارد

بانک توسعه صادرات ایران

آیامی دانید:

بانک توسعه صادرات

ایران، تنها بانک ایرانی

است که کارت اعتباری

بین المللی ارزی صادر

می کند؟

دفتر مرکزی:

تهران - خیابان خالد اسلامبولی - نبش کوچه بیست

و یکم - شماره ۱۲۹۹ کد پستی: ۱۵۱۳۹

صندوق پستی شماره ۵۹۶۴ - ۱۵۸۷۵

فکس: ۸۷۱۶۹۷۹

تلفن: ۸۷۲۵۱۴۰

سوئیفت: EDBIIRTH

تلفن: EDBI IR ۲۲۶۸۹۵